

emcdda.europa.eu

SPOROČILO

Wolfgang Götz, direktor **Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami**

Ob objavi

Letnega poročila 2006 o stanje na področju problematike drog v Evropi
Prepoved objave do: 11.00 (po srednjeevropskem času) – 23. 11. 2006

Nova strategija EU na področju drog (2005–2012) je pomemben korak naprej pri odzivanju Evrope na problematiko drog. Strategija in njen akcijski načrt (2005–2008) sta konkretna primera vedno večjega soglasja med državami članicami in poudarjata njihovo skupno zavezanost k sodelovanju in usklajenemu prizadevanju. Čeprav nacionalna politika ostaja posebna pravica posameznih držav in razlike med politikami še vedno obstajajo — kar poživlja evropsko razpravo — je bistvenih razlik veliko manj. V splošnem opažamo, da so države na področju politike drog vse bolj enotne.

Skoraj vse evropske države svoje politične pobude oblikujejo v okviru skupne nacionalne strategije na področju drog ali akcijskega načrta. Podrobna analiza politike drog kaže na to, da se področje uporabe teh strategij širi, in sicer se vključujejo tudi dovoljene snovi, ki povzročajo odvisnost, kot so alkohol, tobak in zdravila, ter prepovedane droge ⁽¹⁾. Več kot dve tretjini držav, ki so sodelovale v raziskavi, izrecno navaja obe vrsti snovi v svojih dokumentih o politiki drog ali pa so dovoljene snovi vključene v okvir preprečevanja in zdravljenja. Nedvomno je odziv pravočasen, saj uživanje več dovoljenih in/ali prepovedanih snovi hkrati ("hkratno uživanje več drog") postaja vse bolj očitno znotraj evropske kulture drog.

Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA, v nadaljevanju Center) se trenutno spopada s spremljanjem precej širšega spektra snovi kot pred desetimi leti. Zdravstvene službe se ukvarjajo z bolj raznovrstnimi problemi na področju uživanja stimulantov in več drog hkrati kot kadar koli prej. Poročajo tudi o precejšnjem prekrivanju problemov povezanih z drogami in problemov povezanih z alkoholom. Letošnje poročilo zato opozarja na nujnost razvoja politik in pobud, ki se bodo ustrezno odzivale na zapleteno in večplastno naravo sedanje problematike drog. Zlasti hkratno uživanje več drog je velik izziv za sistem spremljanja drog, ki je bil običajno osredotočen na uživanje posameznih snovi. Razvoj novih metodologij za razumevanje tega vzorca uživanja drog mora postati pomembna prihodnja prednostna naloga, če želimo zadovoljiti potrebe naraščajočega števila ljudi, katerih težave izvirajo iz uživanja več drog.

Poleg spremljanja trenutnega stanja sta naši osrednji nalogi pazljivo bdenje nad novimi drogami in predvidevanje možnih nevarnosti za javno zdravje. Velika verjetnost je, da se bodo nove oblike uporabe drog najprej pojavile pri nekaterih posameznikih, pri manjših skupinah ali na posebnih območjih oziroma v družbenih okoljih. Naš cilj je hitro izslediti nove snovi in pojavljajoče se trende, torej jih odkriti, preden se razvijejo v večje probleme.

Leta 2005 je bilo prek našega sistema za zgodnje opozarjanje centru EMCDDA in Europolu prvič uradno prijavljenih 14 novih psihoaktivnih snovi ⁽²⁾. Pomemben dogodek na tem področju je bil pojav in hitro širjenje nove snovi mCPP — 1 -(3-klorofenil)piperazin. Države članice so to snov začele odkrivati v večjem obsegu kot katero koli drugo novo psihoaktivno snov, odkar se od leta 1997 droge spremlja s sistemom zgodnjega opozarjanja.

V enem letu se je mCPP pojavil v 20 državah članicah EU, Romuniji in na Norveškem; pogosto pa se je prodajal kot "nova oblika ekstazija". To je primer, kako ljudje, vključeni v proizvodnjo prepovedanih drog, nenehno iščejo novosti v obliki novih kemikalij, ki jih je mogoče ponuditi potencialnim uporabnikom. Sistem zgodnjega opozarjanja je pomemben mehanizem za posredovanje v procesu, v katerem tisti, ki stremijo po dobičku, ogrožajo zdravje mladih Evropejcev.

Leta 2005 je Center začel tudi pilotni projekt E-POD (*European Perspectives on Drugs/ evropske perspektive o drogah*), katerega cilj je pomoč pri odkrivanju, izsleditvi in razumevanju pojavljajočih se trendov uporabe drog v Evropi ⁽³⁾. Prvo poročilo ⁽⁴⁾, ki je nastalo na podlagi tega projekta, je opozorilo na očitno povečanje razpoložljivosti in uporabe halucinogenih ("čudežnih") gob od 90. let prejšnjega stoletja naprej. S tem, ko bo projekt E-POD osredotočen na posebne snovi, bo deloval kot vseevropski radar za nove priljubljene droge in bo državam pomagal, da se bodo hitro in učinkovito odzvale na uporabo teh drog in z njimi povezane nevarnosti za zdravje.

Omenimo še metamfetamin, drogo, ki je povezana z resnimi javnozdravstvenimi težavami po vsem svetu. V Evropi so težave, povezane s to drogo, še vedno omejene na nekaj držav. Vendar pa je lani več držav članic EU poročalo o zasegih, kar jasno poudarja potrebo po intenzivnejšem spremljanju najbolj ogroženih populacij.

Ob tej priložnosti naj omenim predlog Evropske komisije iz leta 2005 za preoblikovanje poslanstva Centra, navedenega v Uredbi o ustanovitvi, s čimer bo lahko postal kos novim izzivom. Revidirana uredba na primer navaja, da mora agencija upoštevati nove načine uporabe drog, zlasti uporabo več drog hkrati, med drugim kombinirano uporabo dovoljenih in prepovedanih psihoaktivnih snovi.

Svetovna razprava o problemu drog ne skopari z besedami glede potrebe po uravnoveženem in na dokazih temelječem pristopu k drogam. V Evropi se, mogoče bolj kot kjerkoli drugod po svetu, te besede udejanjajo. Nova strategija EU na področju drog in njen akcijski načrt sta podprta s soglasjem držav o zmanjšanju ponudbe in povpraševanja. Prav tako se vsi popolnoma strinjajo glede pomena zbiranja in izmenjave informacij, širjenja dobre prakse in potrebe, da jih pri sprejemanju težkih odločitev, kateri ukrepi so v najboljšem interesu državljanov, usmerjajo znanstveni dokazi. Evropska komisija bo ob podpori Centra sedanji akcijski načrt ocenila ravno z uporabo te vrste dokazov.

Strategije EU na področju drog in akcijski načrti so z leti pomagali spodbuditi nacionalne organe, dodati vrednost domačim politikam in pripeljati do močnejšega in bolj enotnega evropskega mnenja o drogah. Center si prizadeva za spodbuditev ozaveščenega oblikovanja politike tako, da zagotavlja objektivno in znanstveno natančno analizo razpoložljivih podatkov o pojavu drog v Evropi.

Hitro smo lahko zaskrbljeni, ko obravnavamo probleme, ki jih uporaba drog povzroča posameznim Evropejcem, njihovim družinam in skupnostim, v katerih živijo. Bolj optimistični pa smo lahko zaradi dejstva, da danes v Evropi bolje poznamo stanje na tem področju, poleg tega pa imamo tudi bolj racionalen, odprt in ozaveščen dialog o drogah kot kadar koli prej.

⁽¹⁾ Izbrano vprašanje: 'European drug policies: extended beyond illicit drugs?' <http://issues06.emcdda.europa.eu>

⁽²⁾ Deluje na podlagi Sklepa Sveta 2005/387/PNZ z dne 10. maja 2005 o izmenjavi podatkov, oceni tveganja in nadzoru nad novimi psihoaktivnimi snovmi (*Uradni list*, L 127, 20.5.2005). Glejte tudi <http://www.emcdda.europa.eu/?nnodeID=17869>

⁽³⁾ Ustanovljen v okviru Akcijskega načrta EU za boj proti drogam (2005–2008), ki zahteva oblikovanje "natančnih podatkov o pojavljajočih se trendih in vzorcih uživanja drog ter trgov z drogami".

⁽⁴⁾ 'Hallucinogenic mushrooms: an emerging trend case study' <http://www.emcdda.europa.eu/?nnodeid=7079>